

Συνέδριο EFTA 2022

Νίκος Μαρκέτος, Ψυχίατρος - Συστημικός Ψυχοθεραπευτής

Ήταν το 11^ο Συνέδριο της EFTA.

Διεξήχθη στη Λουμπλιάνα από 7 έως 10 Σεπτεμβρίου του 2022.

Σε τελετή που έγινε, παρουσία του board της EFTA, και σε πολυπληθές ακροατήριο, βραβεύτηκε η Χάρης Κατάκη για την πολυετή συνεισφορά της στη οικογενειακή θεραπεία και για το συγγραφικό της έργο.

Μου έκανε εντύπωση η μεγάλη συμμετοχή Ελλήνων στο συνέδριο.

Συνέδριο EFTA 2022: Η εμπειρία μου από τη Λιουμπλιάνα

Αιμιλία Μαρκουίζου-Γκίκα, Ψυχολόγος-Ψυχοθεραπεύτρια

Το συνέδριο της EFTA έγινε δια ζώσης, ξανά μετά από τρία χρόνια, στη Λιουμπλιάνα αυτή τη φορά. Προσωπικά, είχα πάρει μέρος πριν έξι χρόνια στην Αθήνα, με ανεξάρτητη παρουσίαση. Αυτή τη φορά πήρα μέρος σε στρογγυλό τραπέζι με την ΕΕΣΣΚΕΨΟ, εμπειρία που αποδείχθηκε εξαιρετικά πλούσια, τόσο εντός όσο και εκτός των εργασιών του συνεδρίου. Μου δόθηκε η ευκαιρία να έρθω διαφορετικά σε επαφή με τους συνεργάτες μου, να ανταλλάξω πιο προσωπικές στιγμές, να δείξω τη δουλειά μου, να πάρω μέρος σε εξαιρετικές συζητήσεις. Επίσης, μου δόθηκε η ευκαιρία να συνδεθώ περισσότερο με συναδέλφους από την Ιταλία και την SIRTS, και να δημιουργήσω γέφυρες για μελλοντικές συνεργασίες. Αισθάνθηκα ενδυνάμωση όσον αφορά στην επαγγελματική μου ταυτότητα - ένιωθα ότι ήμουν ακριβώς εκεί που ήθελα και ότι έχω εξελιχθεί και παίρνω και την ανάλογη αναγνώριση. Μοναδική υπήρξε η εμπειρία όταν στην παρουσίασή μου ήρθε να την παρακολουθήσει και η θεραπεύτριά μου και δασκάλα, η Χάρης η Κατάκη.

Δημιουργήθηκαν συνθήκες για γόνιμο διάλογο, ενδεικτικά, για το μέλλον της ψυχοθεραπείας, για το zeitgeist που καθορίζει την προβληματική και τις δυσκολίες της σύγχρονης οικογένειας, για παρεμβάσεις Κέντρων σε πολλές διαφορετικές γλώσσες, για τις διαφορετικές μορφές οικογένειας, για το status της οικογενειακής θεραπείας ανά την Ευρώπη, για τη δυνατότητα που μας δίνει η τεχνολογία για online ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις, για τη «θεωρία του χάους» στις σύγχρονες ψυχοθεραπείες, για συνέργειες κι εξελίξεις.

Κατά τη γνώμη μου, τα συνέδρια της EFTA αποτελούν πάντα μια ευκαιρία «θεραπευτική» για την «οικογένειά» μας, αυτή των ψυχοθεραπευτών οικογένειας, όπου βρισκόμαστε όλοι μαζί σε έναν «χώρο», για μια στιγμή σταματάμε να δουλεύουμε και αναστοχαζόμαστε. Λειτουργούν σαν «fractals of change», σαν μικρές «κορνίζες σταθερότητας» για να αντιμετωπίσουμε το χάος της σύγχρονης οικογένειας - τόσο στη δική μας ζωή, με τις συνεχείς αλλαγές και προκλήσεις, όσο και στη ζωή των οικογενειών που «αναλαμβάνουμε».

Στη Λιουμπλιάνα αυτή η «κορνίζα σταθερότητας» (Frisina, 2022) είχε «ασαφές περίγραμμα», καθότι λάμβανε χώρο σε 3 διαφορετικά σημεία και όπου η φροντίδα των αναγκών ήταν περιορισμένη (π.χ. μικρή ή καθόλου πρόσβαση σε νερό, σνακς, κλ.π. σε πολλά σημεία). Επίσης, έκλεισε, στην ουσία «χωρίς κλείσιμο», αφήνοντας μια «εκκρεμότητα». Η ανάγκη, όμως, των ανθρώπων να συνευρεθούν -πολλοί να ξαναβρεθούν μετά από χρόνια ή επιτέλους να γνωριστούν δια ζώσης- να δείξουν τη δουλειά τους, να ανταλλάξουν εμπειρίες, σκέψεις, συναισθήματα και πρακτικές, να γνωρίσουν νέους συναδέλφους, να συσφίξουν τις σχέσεις τους με κάποιους άλλους και, εν τέλει, να φύγουν πιο «συντροφευμένοι», σταθεροποίησε κάπως τα συγκεχυμένα όρια αυτής της «κορνίζας». Σε αυτό συνετέλεσε και η ομορφιά και οι ευκολίες της Λιουμπλιάνας ως σύγχρονης ευρωπαϊκής πόλης, η οποία λειτούργησε σαν μεγάλη «αγκαλιά», σαν μια «κούνια» που μας εμπερίεξε όλους.

Η εκκρεμότητα, κατά τη γνώμη μου, έχει να κάνει με την ίδια τη φύση της συστημικής ψυχοθεραπείας οικογένειας, η οποία προσφέρει σταθερά, εν τη γενέσει της, μία διαφορετική ανάγνωση στο σύμπτωμα, στο «πρόβλημα», στο τι είναι αποτελεσματικό και στο τι συνιστά αλλαγή. Και αυτή η ανάγνωση απέχει παρασάγγας από τη μηχανιστική, εύκολη, γρήγορη, Νευτόνεια, γραμμική αντιμετώπιση τόσο της ασθένειας, όσο και της ζωής γενικότερα, σε έναν κόσμο που αλλάζει συνεχώς και με λιγγώδη ταχύτητα, και που καθορίζει το εσωτερικό βίωμα του ατόμου, της οικογένειας και της κοινωνίας στην καθεστηκυία τάξη πραγμάτων. Αυτό που φάνηκε σε διάφορες στιγμές είναι η ανάγκη αυτή η «ανάγνωση» να υποστηριχθεί θεσμικά, κοινωνικά, και επιστημονικά, έτσι ώστε η οικογενειακή θεραπεία να βρει λίγο περισσότερο τη θέση που της αξίζει στο να δημιουργεί Τάξη στο Χάος της σύγχρονης ζωής. Και είναι στον ρόλο μας να δουλέψουμε προς αυτή την κατεύθυνση.

Αθήνα, 02.10.2022

ΣΥΝΕΔΡΙΟ EFTA 2022

Κατερίνα Θεοδωράκη, Παιδοψυχίατρος – Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια

Λουμπλιάνα...

Όμορφη πόλη, κόσμος σε κίνηση, νέοι κυκλοφορούν στους δρόμους, πίνουν καφέ, συζητούν, απολαμβάνουν... δείχνουν χαρούμενοι. Συνέδριο χωρίς μάσκες, μετά από δύο χρόνια απομόνωσης, προσπαθώντας να βρούμε τα πατήματα μας, να αλληλεπιδράσουμε, να συνεννοηθούμε. Φόβος, θα κολλήσω; Είναι επικίνδυνο, δεν είναι; Οι άλλοι δεν φοβούνται; Είμαι εδώ και εκεί, μέσα κι έξω, στον χώρο, στον νου, στη σκέψη, στη συγκέντρωση, στην αλληλεπίδραση. Και τα τρία διαφορετικά μέρη διεξαγωγής του συνεδρίου έρχονται να

επιδεινώσουν το δίλημμα του «μέσα και του έξω», κοντά ή μακριά; Βίωσα μια πολυδιάσπαση, λίγο δική μου αλλά και όχι μόνο. Ίσως το συνέδριο αδικήθηκε από τους χώρους και τη συγκυρία της εξόδου απ' την πανδημία. Όμως αναρωτήθηκα αν η οικογενειακή θεραπεία εξακολουθεί να είναι θεραπεία ή οδεύει να γίνει μια τεχνική ή πολλές αποσπασματικές τεχνικές; Και η τέχνη που είναι συστατικό της θεραπείας, πού είναι; Πού κρύβεται; Την ξεχάσαμε;

«Μήπως πρέπει να τυφλωθούμε για να δούμε;» όπως λέει στην ανάλυσή του για τον Οιδίποδα ο Κώστας Γεωργουσόπουλος.